Malmö stad
Funktionsstödsnämnden

Datum
2026-10-29
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2026-5589

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss Socialdepartementet - Identifiering av barn i behov av stöd för att utveckla sina färdigheter i svenska språket (Ds 2026:17)
STK-2026-1257

Funktionsstödsnämnden föreslås lämna följande yttrande:

Sammanfattning
Nämnden ser positivt på förslagets syfte om att tidigt identifiera barn som behöver stöd för att utveckla sina färdigheter i det svenska språket. Nämnden bedömer att tidig identifiering kan bidra till att fler barn får tillgång till stöd som stärker deras möjligheter till kommunikation, delaktighet och lärande.

Samtidigt betonar nämnden att barn med funktionsnedsättning ska ha likvärdiga möjligheter att identifieras och få det språkstöd de behöver. Identifieringen behöver ta hänsyn till barns olika förutsättningar att förstå och uttrycka språk, så att behov av språkstöd inte förbises och att svårigheter som har samband med en funktionsnedsättning inte misstolkas. Det krävs även att identifierade behov följs av tillgängliga och individuellt anpassade insatser samt att ansvarsfördelningen och samverkan mellan region och kommun säkerställer att barnen faktiskt får det stöd de behöver.

Yttrande
Förslaget ligger inte inom funktionsstödnämndens huvudsakliga ansvarsområde eller expertis. Nämnden vill ändå lämna synpunkter utifrån sitt uppdrag och sin kunskap om barn och unga med funktionsnedsättning eftersom förslaget kan beröra barn i denna grupp och menar att tidig identifiering kan bidra till att fler barn får tillgång till stöd som stärker deras möjligheter till kommunikation, delaktighet och lärande.

Nämnden anser samtidigt att förslagets genomförande behöver säkerställa att barn med funktionsnedsättning får likvärdiga möjligheter att identifieras och ta del av språkfrämjande insatser. Nämnden vill särskilt lyfta följande områden:

Identifiering behöver ta hänsyn till funktionsnedsättning

Nämnden anser att det nationella metodstödet behöv ge tydlig vägledning om hur identifieringen ska genomföras för barn med olika funktionsnedsättningar och kommunikativa förutsättningar.

Promemorian beskriver att barnhälsovårdens befintliga språkscreening syftar till att uppmärksamma avvikelser i barns kommunikativa och språkliga förmåga som kan ha samband med funktionsnedsättning. Nämnden vill i anslutning till detta lyfta att en funktionsnedsättning kan påverka barns språkförståelse, kommunikation och möjligheter att uttrycka sig. Det finns därför risk att behov av språkstöd förbises eller att svårigheter som har samband med funktionsnedsättningen misstolkas. Barn kan också ha behov av både språkstöd och andra insatser.

Nämnden anser därför att metodstödet behöver beskriva hur dessa behov kan uppmärksammas parallellt, så att varken behovet av språkstöd eller behov som har samband med funktionsnedsättningen förbises, och när kompletterande bedömning eller specialistkompetens kan behövas.

Slutligen ställer sig nämnden frågande till om hörselskadade och döva barn kommer att identifieras och erbjudas språkutvecklande insatser i samma omfattning som ett barn som inte har en kommunikativ funktionsnedsättning.

Samverkan mellan region och kommun

Nämnden anser att det behöver finnas former för hur information om identifierade stödbehov överförs och tas om hand i kommunen så att de leder till relevanta stödinsatser. Barn med funktionsnedsättning kan ha kontakt med flera verksamheter och behov som berör olika delar av kommunen.

Tydlig ansvarsfördelning och fungerande samverkan är av vikt för att informationen ska leda till relevanta insatser och för att barn inte ska riskera att falla mellan verksamheternas ansvarsområden.

Språkfrämjande insatser behöver vara tillgängliga

Nämnden anser att det inte är tillräckligt att identifiera ett barns behov. Det behöver även finnas förutsättningar för barnet att ta del av det stöd som erbjuds.

Språkfrämjande insatser behöver kunna anpassas efter barns olika förutsättningar, exempelvis genom anpassad kommunikation såsom bildstöd eller alternativ och kompletterande kommunikation (AKK). Ytterligare en fråga är hur den språkutvecklande insatsen för döva och hörselskadade barn kommer att anpassas. Nämnden vill därför betona att tillgänglighet och individuella anpassningar behöver beaktas i planeringen och genomförandet av insatserna

För att barn med funktionsnedsättning ska få likvärdiga möjligheter att utveckla sina kunskaper i svenska behöver identifieringen ta hänsyn till deras olika förutsättningar att förstå och uttrycka språk. Det är också viktigt att identifierade behov följs av tillgängliga och individuellt anpassade insatser. Även om utredningen inte närmare behandlar utformningen av sådana insatser vill nämnden betona att det behöver finnas förutsättningar för att barnens behov ska kunna tillgodoses i praktiken.

Konsekvenser ur barnrätts- och funktionsrättsperspektiv

Förslaget kan innebära att fler barn tidigt får stöd i svenska språket, vilket kan stärka deras möjligheter kommunikation, delaktighet och lärande. För att dessa positiva konsekvenser ska uppstå behöver identifieringen följas av relevanta insatser. Om stödet inte är tillgängligt eller anpassat efter barnets behov finns risk att identifieringen inte leder till avsedda resultat.

För barn med funktionsnedsättning finns en risk att behov av språkstöd förbises eller att svårigheter som har samband med funktionsnedsättningen misstolkas, om identifieringen inte tar hänsyn till barnets individuella förutsättningar. För att barn ska få likvärdiga möjligheter att identifieras och få sina behov tillgodosedda behöver metoderna vara tillgängliga och ta hänsyn till olika sätt att förstå och uttrycka språk. Det gäller även döva och hörselskadade barn samt barn som behöver använda alternativ och kompletterande kommunikation (AKK).

Ordförande	Roko Kursar (L)
Ansvarig utredare	Jennie Ström

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]